

Plenum

Torsdag 16.4.2026 kl. 16.00—18.54

10. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 13 och 19 § i lagen om allmänt stöd och 10 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Regeringens proposition RP 13/2026 rd
Utskottets betänkande ShUB 1/2026 rd

Andra behandlingen

Andre vice talman Tarja Filatov: Ärende 10 på dagordningen presenteras för andra behandling. Innehållet har godkänts i första behandlingen och lagförslagen kan nu godkännas eller förkastas.

Debatten börjar. — Ledamot Hänninen.

Debatt

18.48 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tänä vuonna valmistemme sosiaaliturvauudistusten kokonaisuutta. Tämä esitys osoittaa sitä, että jatkossa kaavailtu yleistuki korvaisi peruspäivärahan ja työmarkkinatuen. Tämän muutoksen yhteydessä meidän velvollisuutemme on varmistaa, että järjestelmä toimii oikeudenmukaisesti, ennakoitavasti ja ennen kaikkea siten, että suomalaisten arjen turvallisuus vahvistuu.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus on käsitellyt esityksen huolellisesti ja kiinnittänyt huomiota siihen, että meidän tulee viipymättä selvittää nyt säädettävän yleistuen tarveharkinnan vaikutukset heihin, jotka ovat tehneet päätöksen siirtyä osittaiselle varhennetulle vanhuseläkkeelle.

Arvoisa puhemies! Arjen turvallisuus syntyy siitä, että ihmisillä on varmuus toimeentulosta myös muutostilanteessa. Työttömyys, uranvaihto tai maahanmuutto ovat tilanteita, joissa ihminen tarvitsee tukea enemmän. Tämä esitys korjaa yleistuen osalta sen, että alkuperäisessä muodossa esitys yleistuesta ei riittävällä tavalla huomionut aiempien työttömyysturvasäännösten käytäntöjä odotusajan osalta. Yleistuen odotusaikaa ei tule soveltaa silloin, kun ihminen osallistuu työvoimakoulutukseen, opiskelee työttömyysetuudella tuetuna tai suorittaa kotoutumisen edellyttämää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Kun ihminen ottaa konkreettisen askeleen kohti työelämää, häntä ei pidä rangaista odotusajalla. Yhteiskunta hyötyy aina siitä, kun ihminen kouluttautuu, uudistaa osaamistaan tai kotoutuu suomalaiseen yhteiskuntaan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaarisalo.

18.50 **Riitta Kaarisalo sd:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelemme nyt tosissaan hallituksen esitystä yleistukilain ja työttömyysturvalain muutoksista, ja nyt meillä on tämän käsit-

Punkt i protokollet PR 37/2026 rd

telyn yhteydessä käytössämme sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö. Nostan siitä esille seuraavat huomiot:

Ensimmäinen koskee tarveharkintaa, johon ei siis esitetä muutoksia yleistuen osalta. Valiokunnan asiantuntijakuulemisen yhteydessä nousi kuitenkin esille kysymys nimenomaan osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen huomioon ottamisesta yleistuen tarveharkinnassa. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen tavoitteenahan on se, että työntekijät ja yrittäjät voivat jatkaa pidempään työelämässä ja osittain varhennetun vanhuuseläkkeen saaja voi eläkkeellä ollessaan myös työskennellä.

Uusi yleistuki korvaa nyt 1.5.2026 alkaen työmarkkinatuen ja peruspäivärahan. Valiokunta kiinnitti työskentelyssään huomiota erityisesti siihen, että hallituksen esityksessä yleistukilainaksi ei ole erikseen käsitelty osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen vaikutuksia yleistukeen tai ikääntyneiden toimeentuloon. Tämähän tarkoittaa sitä, että tällöin myöskään muutoksen vaikutuksia osittaista varhennettua vanhuuseläkettä saaviin henkilöihin ei ole voitu ottaa huomioon eduskuntakäsittelyn yhteydessä.

Arvoisa rouva puhemies! Valiokunta piti erityisen ongelmallisena sitä, että yleistuen tarveharkintaa sovelletaan myös niihin osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen saajiin, jotka ovat tehneet päätöksen osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisestä ennen kuin on ollut tietoa sen vaikutuksista yleistuen tasoon. Osittaista varhennettua vanhuuseläkettä ei voi lakkauttaa tai keskeyttää, eikä päätöstä osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisestä voi enää peruuttaa kolmen kuukauden jälkeen päätöksen antamisesta.

Arvoisa rouva puhemies! Tästä syystä onkin todella välttämätöntä, että valtioneuvosto selvittää yleistuen tarveharkinnan vaikutukset niihin henkilöihin, jotka ovat tehneet päätöksen siirtyä osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle, ja mikäli tarve niin on, niin se myös tuo viipymättä kevätistuntoaikana eduskunnan käsiteltäväksi tarvittavat lait näiden muutosten ennakoimattomien vaikutusten korjaamiseksi. Tämän asian tärkeyttä sosiaali- ja terveysvaliokunta on painottanut nimenomaan tämän yksimielisesti jätetyn lausuman kautta. Itsekin henkilökohtaisesti peräänkuulutan sitä, että tätä tilannetta on aidosti seurattava hyvin tarkkaan ja tarvittaessa lainsäädäntöä on viivytyksettä muutettava, ettei se epäoikeudenmukaisesti rankaise ikään kuin takautuvasti jo aikaisemmin päätöksen tehneitä suomalaisia. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände lagförslag 1 och 2 i proposition RP 13/2026 rd utifrån beslutet i första behandlingen. Andra behandlingen av lagförslagen avslutades. Riksdagen godkände betänkandets förslag till uttalande. Ärendet slutbehandlat.